

Άγιος Επίκτητος ο θαυματουργός - Ένας πρόσφυγας Άγιος στα κατεχόμενα

Εκκλησία της Κύπρου / Ι.Μ. Κυρηνείας

Πανηγυρικός Αρχιερατικός Εσπερινός πραγματοποιήθηκε την Κυριακή, 11 Οκτωβρίου, στον ιερό ναό του πρόσφυγα Αγίου Επικτήτου Κυρηνείας στο χωριό Μονή της Λεμεσού. Ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Λεμεσού χορήγησε στους πρόσφυγες κατοίκους του Αγίου Επικτήτου Κυρηνείας χώρο για την ανέγερση ναού προς τιμή του Αγίου Επικτήτου του θαυματουργού, προστάτη του ομώνυμου χωριού τους. Οι κάτοικοι του προσφυγικού χωριού ανήγειραν προς τιμή του Αγίου τους αντίγραφο του ναού του κατεχόμενου χωριού τους, τον οποίο οι βάρβαροι εισβολείς μετέτρεψαν σε τζαμί.

- Του Λουκά Α. Παναγιώτου

Ο Άγιος Επίκτητος είναι ένα πανέμορφο χωριό, έξι χιλιόμετρα ανατολικά της κατεχόμενης Κερύνειας, που ξεκινά από τους πρόποδες του Πενταδακτύλου και σβήνει στη θάλασσα των ακτών της Κερύνειας. Ένα κεφαλοχώρι με 1200

προοδευτικούς κατοίκους, οι οποίοι τηρούσαν τις παραδόσεις τα ήθη και τα έθιμα του γένους των Ρωμιών και βίωναν την ορθόδοξη πίστη τους, λατρεύοντας τον Τριαδικό Θεό στον ναό του χωριού τους.

Μετά την τραγική εισβολή του 1974, η πλειονότητα των κατοίκων ξεριζώθηκαν βίαια από το χωριό τους και πήραν τον δρόμο της προσφυγιάς, ενώ ένας μικρός αριθμός παρέμεινε για λίγο χρονικό διάστημα εγκλωβισμένος, μέχρι που οι ορδές των εισβολέων του Αττίλα τους εξανάγκασαν να εγκαταλείψουν και αυτοί βίαια τις πατρογονικές εστίες τους.

Κάθε χρόνο, λοιπόν, οι κάτοικοι του Αγίου Επικτήτου συγκεντρώνονται στον νέο ναό του στην Αγία Μονή και τελούν τη μνήμη του στις 12 Οκτωβρίου. Την Κυριακή, 11 Οκτωβρίου, στον Μέγα Πανηγυρικό Εσπερινό χοροστάτησε ο Μητροπολίτης Κυρήνειας Χρυσόστομος, ενώ πλήθος λαού από τον κατεχόμενο Άγιο Επίκτητο κατέκλυσαν τον ναό από όλη την Κύπρο και το εξωτερικό.

Τη διακονία του λόγου ο Μητροπολίτης Κυρήνειας ανέθεσε στον ελλογιμώτατο Καθηγητή κ. Χρήστο Κ. Οικονόμου, Πρόεδρο του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και τ. **Πρόεδρο και Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης**, ο οποίος μάλιστα κατάγεται από τον Άγιο Επίκτητο. Ο Καθηγητής στον εγκωμιαστικό του λόγο για τον Άγιο Επίκτητο τον θαυματουργό ανέφερε:

Πανιερώτατε Άγιε Κυρήνειας,

Αγαπητοί μου συγχωριανοί,

Ο ίδιος ο Άγιός μας, ο Άγιος Επίκτητος ήταν ένας πρόσφυγας δύο φορές, ο οποίος, όπως δηλώνει το όνομά του, ήταν Έλληνας μοναχός στην Παλαιστίνη και περιλαμβανόταν στους 300 Αλαμάνους Αγίους, όπως επικράτησε να λέγονται οι πρόσφυγες Μοναχοί, οι οποίοι κατέφυγαν κατόπιν διωγμών στο νησί των Αγίων, την Κύπρο, από την Παλαιστίνη.

Πέρασαν ήδη 46 χρόνια, από τότε που από το πανέμορφο γραφικό χωριό μας, εκδιωχθήκαμε βίαια στον δρόμο της προσφυγιάς, αδελφοί και πατέρες, πολυαγαπημένοι μου συγχωριανοί. Φέτος και πάλι συγκεντρωθήκαμε οι απανταχού Αγιοεπικτήτες υπό την ευλογία του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη μας κ. Χρυσόστομου για να γιορτάσουμε τη μνήμη του Αγίου μας, «επί γης αλλοτρίας», πρόσφυγες στον τόπο μας και πρόσφυγες στα πέρατα του κόσμου. Γνωρίζουμε όμως, ότι και ο προστάτης Άγιός μας ήταν πρόσφυγας από την Παλαιστίνη και έζησε ασκητικό και οσιακό βίο στο σπήλαιο, που υπάρχει κάτω από τον ναό του χωριού μας. Αυτός ο Άγιός μας πρέπει να γίνει πρότυπο στη ζωή μας και να τον μιμηθούμε στην πορεία της Αγιότητας.

Όπως αναφέρεται στο τροπάριό του, ήταν πολίτης της ερήμου, και εν σώματι άγγελος, και θαυματουργός ανεδείχθη, γιατί ήταν θεοφόρος, έφερε τον Θεό εν στέρνοις. Τον δρόμο της αγιότητας τον πέρασε, κατά τον υμνωγράφο του, μέσα από νηστεία, αγρυπνία, προσευχή, εγκράτεια, εγρήγορση και κοινωνία με τον

Τριαδικό Θεό. Αυτόν τον Άγιο της ασκήσεως, της υπομονής, της αδιάλειπτης προσευχής και της αγάπης καλούμαστε και πάλι σήμερα να θυμηθούμε, να μιμηθούμε και να γιορτάσουμε. Έναν Άγιο, ο οποίος ευαρέστησε τον Θεό και του έδωσε το χάρισμα να επιτελεί θαύματα στο όνομα του Ιησού Χριστού. Γι' αυτό η Εκκλησία μας τονίζει, ότι τιμή Αγίου σημαίνει μίμηση Αγίου. Δεν γνωρίζουμε τον νουν του πανοικτήρμονα Θεού, αλλά πιστεύουμε, ότι είναι Θεός αγάπης και ελέους, δικαιοσύνης και ευσπλαχνίας.

Γονατισμένοι, λοιπόν, στα κράσπεδα της θεότητάς του, ακατάπαυστα μαζί με τους ύμνος των αγγέλων και εμείς να υμνούμε και να δοξολογούμε το Πανάγιο όνομά του και να δεόμεθα γονυπετείς και με δάκρυα μετανοίας να σμικρύνει τον χρόνο της δοκιμασίας μας, να φανεί ίλεως στο πλήθος των παραπτωμάτων μας και με λυγμούς αλαλήτους να αναγκάσουμε τη μακροθυμία του να δώσει τη λύτρωση και τη σωτηρία στον τόπο μας, από τον βάρβαρο κατακτητή, ο οποίος αναιτίως μολύνει τα αγαπημένα χώματά μας με τη βεβήλωση των ιερών και των οσίων μας. Συγχωριανοί μου, 46 χρόνια προσφυγιάς είναι πολλά, αλλά όσα ακόμη και να παραχωρήσει ο Θεός, θα σταθούμε όρθιοι, βροντοφωνώντας: “Δεν ξεχνώ, Άγιε Επίκτητε”.

Θα μιμηθούμε το παράδειγμα των Ιουδαίων, οι οποίοι στην πορεία τους για τη Βαβυλώνια αιχμαλωσία δεν συμβιβάστηκαν και όταν τους ανάγκαζαν να ψάλλουν ύμνος, εκείνοι απαντούσαν με τούτα τα συγκλονιστικά λόγια: “Πῶς ἔσωμεν τὴν ὁδὴν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἄλλοτρίας; ἔὰν ἐπιλάθωμαί σου, Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθεῖῃ ἡ δεξιὰ μου· κολληθεῖῃ ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἔὰν μὴ σου μνησθῶ” (Ψαλμός 136, 4-6).

Έτσι και εμάς οι βάρβαροι Τούρκοι κατέλαβαν απρόκλητα και βίαια τα σπίτια μας, τις περιουσίες μας, τα ιερά και τα όσιά μας, προσπαθούν να αλλοιώσουν το όνομα του χωριού μας από Άγιο Επίκτητο, το έκαναν Τζιατάλ Κιογιού, προσπαθούν να αλλοιώσουν την ταυτότητα του τόπου, αλλάζοντας τα ονόματα πόλεων, χωριών, τοποθεσιών. Προσπαθούν να καταστρέψουν τον πολιτισμό μας να βεβηλώσουν τους ναούς μας, μετατρέποντάς τους σε τζαμιά, σε στάβλους αλόγων ζώων, σε νυχτερινά κέντρα.

Ο Άγιός μας νυχθημερόν παρακαλεί τον πανοικτίρμονα Θεό να φανεί «ίλεως επί ταις αμαρτίαις ημών». Είναι εκεί στο ομώνυμο χωριό μας και περιμένει, φυλάσσει τους δρόμους και τα στενά του Αγίου Επικτήτου, τελεί τις ακολουθίες του νυχθημέρου, προσέχει τους κεκοιμημένους πατέρες και αδερφούς μας, φυλάσσει τα ιερά και τα όσιά μας και δέεται ακατάπαυστα στον Πανάγαθο Θεό για τους πρόσφυγες, τους εγκλωβισμένους και αγνοουμένους μας.

Γι' αυτό και εμείς, συγχωριανοί μου αγαπημένοι, κρατάμε τη μνήμη του χωριού

μας άσβεστη, δεν ξεχνούμε τον Άγιο Επίκτητο, όπως τους Ιουδαίους στην αιχμαλωσία και την προσφυγιά τους. Πρέπει να σταθούμε όρθιοι, όσο χρόνο και να χρειαστούμε για τον γυρισμό. Έναν γυρισμό ματωμένο, πονεμένο, με δάκρυα και λυγμούς, αλλά γυρισμό χαράς στα σπίτια μας, στην εκκλησία του Αγίου Επικτήτου, στη ζωή του πολιτισμού. Όρκο ζωής πρέπει να δώσουμε με μία καρδιά και μία ψυχή: “Εάν επιλάθωμαί σου, Άγιε Έπικτητε, έπιλησθείη ή δεξιά μου· κολληθείη ή γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, εάν μή σου μνησθῶ”.

Δεν αφήνουμε να σβήσει ο χρόνος τις μνήμες. Μεταφέρουμε τις μνήμες και τις εμπειρίες ζωής στα παιδιά και στα εγγόνια μας. Δεν ξεπουλάμε τον τόπο μας. Πάντοτε στην ιστορία νικούν οι αγωνιστές. Και όσοι νομίζουν ότι ματαιοπονούμε, τους θυμίζω τη σκλαβιά των Ελλήνων 1453-1821. Τετρακόσια χρόνια τουρκικής σκλαβιάς, τετρακόσια χρόνια σημαίνει ανατροπή της ζωής και της ιστορίας. Όμως το γένος των Ελλήνων, του οποίου είμαστε σαρξ εκ της σαρκός, οι Ελληνοκύπριοι, δεν έσβησε, δεν εξαφανίστηκε. Κράτησε τον

πόθο της λευτεριάς με το κρυφό σχολειό, κράτησε τη γλώσσα, τη θρησκεία, την ορθόδοξη πίστη των Ρωμιών και διατήρησε την ελπίδα της λευτεριάς κάτω από το τρεμάμενο φως του καντηλιού, την ψαλμωδία του Παπά, το κομποσχοίνι του καλογέρου και τον λόγο του δασκάλου. Παρηγοριά έχουμε το δίκαιο και τον Άγιό μας. Αυτόν που από προσφυγιά σε προσφυγιά συμπορεύεται μαζί μας και υπομένει και προσεύχεται και παρακαλεί “ἵλεως, ἵλεως γενοῦ ἡμῖν, Δέσποτα ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν, καὶ ἐλέησον ἡμᾶς”.

Σήμερα η Χάρις του Αγίου Επικτήτου με τη γιορτή του συνήγαγε όλους εμάς τους πρόσφυγες να πάρουμε δύναμη από τη χάρη του, να ανανεώσουμε τις δυνάμεις μας, να ανασυντάξουμε τις ελπίδες μας και να συνεχίσουμε τον αγώνα μας ως την τελική δικαίωση, που δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι άλλη από την επιστροφή όλων των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες, και εμείς οι Αγιοεπικτήτες στο ιστορικό χωριό μας τον Άγιο Επίκτητο στην Κερύνεια.

Να θυμόμαστε τον δυναμικό λόγο του ποιητή: “Μη φοβηθείς αυτόν που στήριξε την πίστη απάνω στην ελπίδα. Τον είδα στη ζωή να μάχεται μα πάντα ανίκητο τον είδα”. Παράλληλα ο λόγος του Ψαλμωδού πρέπει να μένει στήριγμα και παρηγοριά μας: “Οὗτοι ἐν ἄρμασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα. Αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν, ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν ” (Ψαλμός 19,8-9). Η Εκκλησία είναι πάντοτε το στήριγμα, η παραμυθία και η δύναμή μας. Αυτή κράτησε το γένος των Ελλήνων, αυτή δίνει στήριγμα και παρηγοριά στους δοκιμασμένους και κατατρεγμένους της ζωής.

Να εύχεσθε Πανιερώτατε Άγιε Κυρηνείας, με εσάς οδηγό, ως ποιμένα και πατέρα μας, να γυρίσουμε στα αγιασμένα χώματα του Αγίου Επικτήτου και της Κερύνειας και να γιορτάσουμε σύντομα τον προστάτη Άγιό μας στο σπίτι του, στον ναό του και εμείς στα σπίτια μας στο χωριό μας.

Μετά το τέλος της ομιλίας του Καθηγητή Χρήστου Οικονόμου, **ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κερύνειας κ. Χρυσόστομος, σχολιάζοντας την ομιλία του Καθηγητή, τόνισε την ανάγκη να κρατήσουμε στη σκέψη μας και στην καρδιά μας τον Άγιο Επίκτητο και ευχήθηκε τη γιορτή του Αγίου Επικτήτου να τη γιορτάσουμε στο ομώνυμο χωριό του, απαλλαγμένοι από στρατεύματα κατοχής, και να δοξολογήσουμε τον Τριαδικό Θεό δια πρεσβειών του Αγίου Επικτήτου του θαυματουργού.** Συνεχάρη ιδιαίτερα τον Καθηγητή Οικονόμου, ο οποίος κατάγεται από τον Άγιο Επίκτητο και τιμά το χωριό του την επαρχία Κυρηνείας και ολόκληρη την Κύπρο από τη θέση του Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης, που υπηρέτησε επί πολλά χρόνια.

